

20 BOUW STENEN

VOOR EEN KANSRIJKE
EN BETROUWBARE
DIGITALE SAMENLEVING

ECP

Platform voor de
InformatieSamenleving

www.ecp.nl/20bouwstenen

20 BOUW STENEN

VOOR EEN KANSRIJKE EN BETROUWBARE DIGITALE INFORMATIESAMENLEVING

ECP is in de afgelopen 20 jaar uitgegroeid tot hét platform voor de informatiesamenleving in Nederland. In die jaren groeide het belang van ICT in onze maatschappij en veranderde ook hoe we met elkaar omgaan, bijvoorbeeld van meer verticaal en formeel georganiseerd naar samenwerking die meer doorsnijdend is en op onderling vertrouwen is gebaseerd. De onafhankelijke platformfunctie van ECP, waar publieke en private partijen bijeenkomen rondom maatschappelijke uitdagingen, sluit daar perfect bij aan. Met haar partners uit het bedrijfsleven, de overheid, belangenvertegenwoordigers en onderzoek- en onderwijspartijen zet ECP zich in om in Nederland bij te dragen aan een kansrijke en betrouwbare informatiesamenleving en om initiatieven te verbinden, versterken en versnellen.

Om de digitale informatiesamenleving te duiden denkt ECP vanuit de volgende driedeling:

Technologie en trends:

ICT is daadwerkelijk een enabling technology; een technologie die steeds weer nieuwe innovaties voortbrengt, zoals cloudcomputing, big data, blockchain, internet of things en autonome intelligentie. Dit soort technologieën leiden tot nieuwe concepten, zoals platformisering, horizontalisering, data als 'brandstof', anywhere, anytime, anyhow.

Domeinen:

Bevond ICT zich 20 jaar geleden nog aan de (administratieve) randen van de samenleving, nu is het in elk economisch en maatschappelijk domein aanwezig, zoals e-learning (onderwijs), e-health (zorg en gezondheid), smart-industry, e-logistics, smart pharmings, e-overheid, e-nergy en meer.

Randvoorwaarden:

De ICT-revolutie vraagt erom dat bestaande randvoorwaarden een digitale component krijgen: cybeveiligheid, digitale vaardigheden, omgang met persoonsdata (privacy), digitale infrastructuur, standaardisatie en interoperabiliteit.

Tussen deze drie werkerreinen is een continue uitwisseling. Elke technologie vraagt om specifieke randvoorwaarden, die overigens weer per domein verschillen. In elk domein vervult technologie een andere rol, denk aan big data voor klimaatontwikkeling of als medisch expertsysteem, en zie de verschillen in randvoorwaarden bij de invoering. ECP blijft voor en vooral met alle betrokken partijen duiden, verbinden en bouwen. In deze flyer presenteert ECP 20 bouwstenen die bijdragen aan een kansrijke en betrouwbare digitale informatiesamenleving. Daarin ligt een uitdaging voor Nederland én voor ECP, dat op elk van de onderwerpen vanuit haar neutrale en verbindende positie een bijdrage levert.

Technologie en trends

- 1** Burgers, bedrijven en organisaties moeten kunnen vertrouwen op data als fundament van de digitale samenleving. Informatie over **big data** en samenwerking tussen wetenschap en bedrijfsleven voor innovaties zijn nodig.
- 2** De impact van **blockchain** moet gezamenlijk besproken en onderzocht worden om de ongekende kansen en nieuwe uitdagingen die deze technologie met zich meebrengt de ruimte te geven en toe te passen.
- 3** Mens, maatschappij en economie plukken de vruchten van **artificial intelligence** door hype van realiteit te scheiden én de balans te bewaken tussen zakelijke en technische mogelijkheden en juridische en morele eisen.
- 4** De discussie over de toekomst van het **internet** moet op **nationaal, Europees en mondiaal** niveau gevoerd blijven worden.
- 5** Met het **internet of things** ligt de nadruk niet meer op communicatie tussen mens en machine. Systemen communiceren nu onderling en gaan tot actie over. De balans tussen mogelijkheden en veiligheid moet worden gezocht.

Domeinen: zorg, jeugd, onderwijs en energie

- 6** Voor burgers, ouderen, ondernemers, jongeren, patiënten en consumenten geeft de **informatie-samenleving** nieuwe kansen en risico's. Ze moeten zo veel **mogelijk betrokken worden, kansen krijgen** en **weerbaar worden**.
- 7** Bij het gebruik van digitale toepassingen in de zorg moeten er transparante en bewuste afwegingen worden gemaakt tussen het **zorgbelang** en het **privacybelang**.
- 8** Iedereen in de **zorg** (patiënt, zorgverlener, ICT'er, leider en opleider) moet voldoende **digitale vaardigheden** hebben om optimale zorg te leveren en te ontvangen.
- 9** **Digitale toepassingen** die mensen en de zorgsector beter maken, moeten sneller, en vooral breder, worden ingevoerd.
- 10** ICT biedt kansen op het gebied van **energie en duurzaamheid**. Zowel aan de consumentkant (zonnepanelen), als de productenkant (smart grids). Meer **samenwerking** tussen de ICT-sector en de energiesector geeft een boost.

- 11** Jongeren die nu opgroeien, moeten **digitale vaardigheden** aangeleerd krijgen. Er wordt niet gewacht op de implementatie van geplande curricula. Daarvoor is de urgentie te groot.
- 12** **Jongeren**, maar ook ouders, docenten en hulpverleners, hebben handvatten nodig om **veilig** en **verantwoord** om te gaan met de **digitale omgeving**. Kinderen en jongeren moeten **mediawijs** kunnen leven.
- 13** Jongeren – **de digital natives** – hebben **de toekomst** en moeten daarom actief en structureel betrokken worden bij maatschappelijke debatten, zeker rondom de informatiesamenleving.

Randvoorwaarden: ethiek, veiligheid, standaardisatie, infrastructuur en human capital

- 14** Digitale toepassingen bieden kansen en zorgen. Zorgvuldige omgang met deze toepassingen vraagt om een **praktijkgerichte ethische dialoog**, die continu en gemeenschappelijk gevoerd moet worden.
- 15** Voor een **veilig en stabiel internet** moeten **nieuwe standaarden**, zoals IPv6, DNSSEC, HTTPS, DMARC, DKIM, SPF, STARTTLS en DANE praktisch inzetbaar en tot norm gemaakt worden.
- 16** Veiligheid in de keten van leveranciers wordt gerealiseerd door een **'roadmap'** voor **secure software**. **Kwetsbaarheden** in software worden **opgelost** door zelfregulering én samenwerking tussen gebruikers en leveranciers.
- 17** **Aanbieders van ICT-diensten** moeten de **veiligheid** en **betrouwbaarheid** van hun producten en diensten eenduidig, transparant en uniform kunnen overleggen aan hun afnemers.
- 18** **Digitalisering verandert de arbeidsmarkt**. Benoem knelpunten en voer een dialoog over 'the future of work'. Voor de **vraag** naar ICT'ers wordt de instroom in onderwijs en de betrokkenheid van bedrijfsleven vergroot.
- 19** **Iedereen** – consument, ZZP en MKB – moet weten hoe je **veilig online** kunt zijn om problemen te voorkomen. Er wordt continu gewerkt aan **concrete initiatieven** om de **internetveiligheid** te vergroten.
- 20** Door goede informatievoorziening, samenwerking en kennisdeling nemen de Nederlandse **netwerkbeheerders** hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een **schoon internet en netwerk**.

Premium deelnemers

Deelnemers

Wilt u ook samen met ons bouwen aan de digitale samenleving? We gaan graag met u in gesprek.
 Kijk voor meer informatie op www.ecp.nl/over-ecp/deelnemen.